

Szanowni Państwo!

Naszym wspólnym celem jest poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego. Wiemy, jaki wpływ na umiejętności kandydatów na kierowców mają kompetencje i autorytet instruktorów, wykładowców i egzaminatorów - osób zaufania publicznego, dla których prestiż, etyka i reputacja wyznaczają etos zawodu.

Wszyscy korzystamy z dorobku pokoleń odpowiedzialnych instruktorów, egzaminatorów, przedsiębiorców i urzędników, którym nie jest obojętny los absolwentów kursów na prawo jazdy. Niezbędny jest ich sojusz, merytoryczny dialog, wzajemny szacunek i współpraca, by zrozumieć i umieć kształtować spolegliwe relacje między uczestnikami ruchu drogowego.

Społeczna idea powołania Samorządu Zawodowego Instruktorów i Egzaminatorów daje szansę na rozwój zawodowy, wyższe kompetencje, spójność szkolenia i egzaminowania, innowacyjność oraz merytoryczny nadzór. Wzmocni tożsamość przedsiębiorców, stowarzyszeń szkół jazdy i wojewódzkie ośrodki ruchu drogowego.

Konsultacje społeczne i opinia publiczna potwierdzają oczekiwanie wyższych standardów. Powołana ekspercka Rada Konsultacyjna (<https://poparcie.szie.pl/rada.pdf>) wspiera oddolne budowanie samorządu. Działa Komitet Redakcyjny (<https://poparcie.szie.pl/komitet.pdf>) projektu ustawy o Samorządzie Zawodowym, z udziałem przedstawicieli różnych organizacji i regionów, który jest kontynuacją spotkania „Przy okrągłym stole” (<http://www.mniejofiar.org.pl/spotkanie-przy-okraglym-stole/>).

Zwracamy się do Państwa z prośbą o opinię nt. rozwiązań, jakie należy wskazać w projekcie ustawy o Samorządzie Zawodowym Instruktorów i Egzaminatorów. Uwagi prosimy przekazać na adres biuro@szie.org.pl w terminie do 18 października br. Można się też kontaktować z dowolnym sekretarzem Komitetu Redakcyjnego (<https://poparcie.szie.pl/komitet.pdf>).

Wyniki tej konsultacji będą podstawą zarówno do opracowania końcowej wersji projektu ustawy, jak i projektów struktury przyszłego samorządu, zasad wyborczych, regulaminów oraz procedur.

Dodatkowo załączamy linki do:

- informacji o dotychczasowych pracach i konsultacjach społecznych (<https://www.l-instruktor.pl/aktualnosci/rada-konsultacyjna-rekomenduje-projekt-ustawy-o-samorzadzie.html#.XYST7ygzZPY>; <https://www.l-instruktor.pl/aktualnosci/komunikat-komitetu-redakcyjnego.html#.XYSU6ygzZPY>).

Szanowni Państwo!

Oto zagadnienia, które wymagają rozstrzygnięcia na drodze konsultacji i zdecydują o przyszłym kształcie Samorządu Zawodowego Instruktorów i Egzaminatorów, jakości

szkolenia kandydatów na kierowców i kierowców, a tym samym – o poziomie bezpieczeństwa w ruchu drogowym. Prosimy o odniesienie się do następujących kwestii:

1. Samorząd instruktorów i egzaminatorów - razem czy oddzielnie?

Uczestnicy jednoznacznie wskazali, że samorząd powinien być wspólnotą, bo przedstawiciele tych zawodów mają wspólny cel. Tylko wtedy jest szansa na wspólny język i podniesienie jakości szkolenia kandydatów na kierowców. Jednocześnie w dotychczasowej dyskusji rozważane były następujące opcje:

- a) jednoizbowy samorząd instruktorów i egzaminatorów (oddzielne komisje kwalifikacyjne, pozostałe organy wspólne),
- b) dwuizbowy samorząd instruktorów i egzaminatorów (z oddzielnymi wszystkimi strukturami),
- c) samorząd tylko instruktorów, bez egzaminatorów.

2. Efektywność samorządu i koszty – jaka struktura?

W czasie konsultacji wskazywano różne struktury, które byłyby adekwatne do specyfiki branży i jednocześnie optymalizowały koszty. Dyskutowano więc o dwóch opcjach:

- a) „silne okręgi – centrala koordynatorem”,
- b) „robocze centrum – decyzyjny teren”.

W opcji (a) główne kompetencje samorządu, tj. przyznawanie kwalifikacji, rozwój zawodowy, odpowiedzialność zawodowa, nadzór, gospodarka finansami – powierzone są organom okręgowym.

Centrala samorządu jest reprezentantem środowiska wobec organów państwowych, ustala wspólną politykę wewnętrzną, określa standardy i programy szkoleniowe, rozstrzyga spory jako druga instancja, pozyskuje dodatkowe środki zewnętrzne, prowadzi prace rozwojowe branży.

Delegaci wybrani w okręgach jednocześnie stają się delegatami na zjazd krajowy.

Podział samorządu na 16 województw byłby zbyt kosztowny, dlatego sugerowany jest podział samorządu na 8 lub na 4 (3) okręgi.

W opcji (b) wszystkie sprawy programuje, realizuje, koordynuje i nadzoruje „centrala”. Zakłada się outsourcing, konkursy, korzystanie z dostawców usług, kontrakty terminowe itd.

Natomiast w każdym okręgu (np. w „starych” województwach) mógłby działać senator, który jest dla członków samorządu „mężem zaufania” i łącznikiem organów samorządu z otoczeniem. Senator wskazywany byłby w wyborach bezpośrednich.

W każdym okręgu działa też przedstawiciel Zarządu samorządu, który jest łącznikiem organizacyjnym z członkami samorządu. Współpracuje, oczywiście, z senatorem. To sprawi, że samorząd będzie „wszędzie i cały czas”, a senatorowie mogą lepiej ocenić sytuację i właściwie zareagować.

Wariant (b) wydaje się być tańszy niż wariant (a).

3. Jak zapewnić demokratyczne wybory? Jak to zapisać w ustawie/rozporządzeniu?

Wybór delegatów powinien zapewnić proporcjonalność terytorialną, np. 1 delegat na 100 instruktorów (analogicznie 1:100 egzaminatorów, 1:100 instruktorów DTJ). Adekwatnym rozwiązaniem może okazać się skorzystanie z podziału terytorialnego wyborów do Senatu RP.

4. Jak zapewnić równowagę zawodów?

Powołując konkretne struktury samorządu, należy przewidzieć część wspólnych i część odrębnych organów. Będą to z pewnością te, które dotyczą rozwoju zawodowego, kwalifikacji itp. Istnieje ścisły związek i współzależność zawodów instruktora i egzaminatora, potrzebna jest więc standaryzacja procesów, wspólne doskonalenie zawodowe, jednolitość poglądów w zakresie zasad i przepisów ruchu drogowego, egzamin w obecności instruktora. Samorząd zawodowy powinien stać się instytucją współodpowiedzialną za interpretację przepisów i ich propagowanie.

5. Czy i jak zapisać w projekcie ustawy pieczę SZIE nad prestiżem, reputacją?

Projekt ustawy zakłada odpowiedzialność dyscyplinarną i zawodową członków samorządu zawodowego za zawinione naruszenie obowiązków, którzy: dopuścili się rażącego naruszenia przepisów w zakresie szkolenia lub egzaminowania, wskutek rażących błędów lub zaniedbań, spowodowali zagrożenie życia lub zdrowia, swoim zachowaniem naruszają godność zawodu instruktora, wykładowcy, egzaminatora lub instruktora techniki jazdy.

Postępowanie dyscyplinarne ma być dwuinstancyjne. Pierwszą instancją będzie Okręgowy Sąd Dyscyplinarny, a drugą Krajowy Sąd Dyscyplinarny. Gwarantem praworządności jest instytucja apelacji od orzeczeń sądu II instancji. Osobie ukaranej w postępowaniu przed organami samorządu zawodowego musi przysługiwać prawo wniesienia odwołania do właściwego apelacyjnego sądu pracy i ubezpieczeń społecznych.

Krajowy Sąd Dyscyplinarny rozpatrywać będzie odwołania od orzeczeń okręgowych sądów dyscyplinarnych oraz (jako pierwsza instancja) sprawy odpowiedzialności dyscyplinarnej lub zawodowej członków organów Krajowej Izby i członków organów okręgowych izb.

Krajowy Rzecznik Odpowiedzialności Zawodowej prowadzić będzie postępowanie wyjaśniające i sprawuje funkcję oskarżyciela w sprawach odpowiedzialności zawodowej członków izb oraz dyscyplinarnej członków organów Krajowej Izby.

Minister właściwy do spraw transportu, po zasięgnięciu opinii Krajowych Izb, określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady i tryb postępowania dyscyplinarnego, z uwzględnieniem zagadnień dotyczących: stron i obrońców, postępowania

wyjaśniającego, postępowania odwoławczego, wykonania orzeczeń, wznowienia postępowania, kosztów postępowania.

6. Kodeks etyki zawodowej - jeden czy dwa?

Ta kwestia wydaje się być skomplikowana, a zarazem jasna i oczywista. Podstawowe zapisy, czyli zasady, określenie celów i pryncypiów dotyczących oczekiwań wobec osób wykonujących zawód instruktora i zawód egzaminatora, są jednakowe.

Czynności, które wykonują, różnią się istotnie, ale służą temu samemu celowi. Czy zatem jeden, czy dwa kodeksy etyki zawodowej?

7. Jakie mają być kompetencje SZIE w kwestii kwalifikacji zawodowych – odrębność komisji kwalifikacyjnych zawodów instruktora i egzaminatora?

Do najważniejszych zadań samorządu, zgodnie z założeniami, należy: prowadzenie postępowania kwalifikacyjnego w sprawach nadawania uprawnień zawodowych dla instruktorów, wykładowców, egzaminatorów i instruktorów techniki jazdy; przeprowadzanie egzaminów w sprawach nadawania tych uprawnień; wydawanie decyzji o przyznaniu uprawnień zawodowych dla instruktorów, wykładowców, egzaminatorów i instruktorów techniki jazdy wraz z wpisaniem ich do odpowiedniej ewidencji. Prowadzenie ewidencji osób posiadających uprawnienia zawodowe należeć powinno do zadań okręgowych komisji kwalifikacyjnych. Krajowa komisja kwalifikacyjna będzie m.in.: prowadzić postępowania odwoławcze od decyzji okręgowych komisji kwalifikacyjnych i wydawać decyzje w II instancji, opracowywać pytania egzaminacyjne dla kandydatów na instruktorów, wykładowców, instruktorów techniki jazdy i egzaminatorów oraz sprawować nadzór nad działalnością okręgowych komisji kwalifikacyjnych.

8. Piecza nad rozwojem zawodowym.

Określenie systemu uzyskiwania uprawnień zawodowych instruktora i egzaminatora: Wskazanie etapów – od wyboru kandydata przez przygotowanie do zawodu, zdobycie uprawnień, wprowadzenie do zawodu, staż zawodowy po rozwój. Jednym z podstawowych obowiązków instruktorów, wykładowców, instruktorów techniki jazdy i egzaminatorów jest systemowe i systematyczne pogłębianie, aktualizowanie i rozszerzanie wiedzy. Według obecnej koncepcji służą temu warsztaty dla instruktorów i egzaminatorów. Ich prowadzenie przejmie samorząd zawodowy, który przede wszystkim określi wymagania wobec osób wykonujących wymienione zawody, wskaże formy i sposoby rozwoju zawodowego, opracuje programy i zadba o ich realizację. Samorząd będzie współpracował z organizacjami pracodawców, stowarzyszeniami branżowymi i międzynarodowymi. Także z placówkami B+R w zakresie andragogiki, psychologii, innowacyjności organizacyjnych, stosowania nowych technologii i współpracy międzynarodowej.

9. Rzecznik odpowiedzialności zawodowej i rzecznik obrony członków SZIE – jeden czy dwóch?

Zgodnie z założeniami SZIE, okręgowy rzecznik odpowiedzialności zawodowej prowadzi postępowania wyjaśniające oraz sprawuje funkcję oskarżyciela w sprawach z zakresu odpowiedzialności zawodowej i dyscyplinarnej członków okręgowej izby. Krajowy Sąd Dyscyplinarny rozpatrywać będzie odwołania od orzeczeń okręgowych sądów dyscyplinarnych oraz (jako pierwsza instancja) sprawy odpowiedzialności dyscyplinarnej lub zawodowej członków organów Krajowej Izby i członków organów okręgowych izb. Okręgowy sąd dyscyplinarny rozpatruje sprawy z zakresu odpowiedzialności zawodowej oraz sprawy dyscyplinarne członków okręgowej izby wniesione przez okręgowego rzecznika odpowiedzialności zawodowej lub okręgową radę izby. Pozostaje pytanie: czy wskazane zadania może realizować jeden rzecznik, który jednocześnie zajmie się kwestiami odpowiedzialności zawodowej, jak i obroną członków SZIE?

Dziękujemy za zaangażowanie i wyrażenie opinii. Samorząd zawodowy instruktorów i egzaminatorów to przyszłość. W służbie obywateli i państwa.

Z uszanowaniem

Zarząd Fundacji Zapobieganie Wypadkom Drogowym

Bożenna Chlabicz

Bożenna Chlabicz - prezes

Warszawa, 23.09.2019 r.

PS. Niniejsze pismo zostało skierowane do następujących organizacji i instytucji:

- Automobilklub Polski
- Centralny Instytut Ochrony Pracy - Państwowy Instytut Badawczy
- DEKRA Polska Sp. z o.o.
- Fundacja „JEDŹ BEZPIECZNIE”
- Fundacja „Nadzieja” Osób Poszkodowanych w Wypadkach Drogowych
- Fundacja PL
- Fundacja S.O.S. Odpowiedzialne Szkoły Jazdy
- Górnośląskie Stowarzyszenie Ośrodków Szkolenia
- Instytut Medycyny Pracy im. prof. dra med. Jerzego Nofera w Łodzi

- Instytut Transportu Samochodowego
- Krajowe Stowarzyszenie Dyrektorów WORD
- Krajowe Stowarzyszenie Dyrektorów WORD
- Liga Obrony Kraju – Zarząd Główny
- Małopolskie Stowarzyszenie Nauczycieli Kształcących Kierowców
- Międzynarodowa Wyższa Szkoła Logistyki i Transportu
- Ogólnopolska Izba Gospodarcza OSK
- Ogólnopolski Związek Pracodawców Transportu Drogowego
- Ogólnopolskie Stowarzyszenie Kierowca.pl
- Ogólnopolskie Stowarzyszenie Uczestników Ruchu Drogowego Świadomy-Bezpieczny
- Opolskie Stowarzyszenie Instruktorów
- Ośrodek Doskonalenia Techniki Jazdy Bemowo
- Partnerstwo dla Bezpieczeństwa Drogowego
- Polska Izba Gospodarcza OSK
- Polska Izba Firm Szkoleniowych
- Polska Unia Transportu
- Polski Związek Automobilowy
- Polskie Stowarzyszenie Instruktorów Techniki Jazdy
- Pomorskie Stowarzyszenie Instruktorów Nauki Jazdy
- Polskie Towarzystwo Psychologiczne
- Przemysłowy Instytut Motoryzacji
- Regionalne Stowarzyszenie Właścicieli Ośrodków Szkolenia Kierowców w Bydgoszczy
- Społeczne Stowarzyszenie Szkolenia Kierowców w Białymstoku
- Stowarzyszenie Instruktorów i Ośrodków Szkolenia Kierowców w Pile
- Stowarzyszenie Instruktorów i Ośrodków Szkolenia Kierowców w Sieradzu
- Stowarzyszenie Instruktorów i Szkół Nauki Jazdy ELKA w Wałbrzychu
- Stowarzyszenie Ośrodków Szkolenia Kierowców w Lublinie
- Stowarzyszenie Ośrodków Szkolenia Kierowców w Szczecinie
- Stowarzyszenie Ośrodków Szkolenia Kierowców w Warszawie
- Stowarzyszenie Ośrodków Szkolenia Kierowców i Instruktorów Regionu Piotrkowskiego
- Stowarzyszenie Pomocy Niepełnosprawnym Kierowcom SPINKA
- Stowarzyszenie Psychologów Transportu w Polsce
- Stowarzyszenie Właścicieli i Instruktorów OSK MOST w Skierniewicach
- Polska Federacja Stowarzyszeń Szkół Kierowców
- Stowarzyszenie Właścicieli OSK i Kandydatów na Kierowców AUTOS w Łodzi
- Stowarzyszenie Wykładowców i Instruktorów Szkolenia Kierowców w Gorzowie Wielkopolskim
- Warmińsko-Mazurskie Stowarzyszenie Właścicieli Ośrodków Szkolenia Kierowców
- Wielkopolskie Stowarzyszenie Ośrodków Szkolenia Kierowców i Instruktorów
- Zrzeszenie Międzynarodowych Przewoźników Drogowych w Polsce
- Związek Powiatów Polskich
- Związek TRANSPORT I LOGISTYKA POLSKA
- Związek Zakładów Doskonalenia Zawodowego